

GIÁ CẢ THỊ TRƯỜNG NĂM 2002

TRIỀU ĐÔNG

Sức mua tăng cao

Sau nhiều năm chỉ số giá tiêu dùng tăng thấp hoặc có năm chỉ số âm như năm 1999 giá tăng 0,1%, năm 2000 giảm 0,6% và năm 2001 tăng 0,8%; giá tiêu dùng năm 2002 tăng khá: 4%. Đây là một dấu hiệu tốt để kích thích nền kinh tế tăng trưởng. Năm qua cũng là năm đầu tiên trong 4 năm, nước ta đã đạt mục tiêu đề ra về tốc độ tăng giá tiêu dùng (các năm 1999, 2000, 2001 chỉ tiêu đề ra là tăng 6% nhưng chỉ tăng rất thấp hoặc giảm, còn năm nay chỉ đề ra là tăng 3-4% thì thực tế đã tăng 4%). Nguyên nhân chủ yếu đạt mức tăng giá trên là do giá lương thực thực phẩm tăng khá, cầu đầu tư phát triển tăng 12,4% và tiêu dùng tăng 12,7%, và tăng trưởng dư nợ tín dụng khá cao...

Giá vàng biến động mạnh

Giá vàng vào những tháng cuối năm tăng mạnh. So với giá đầu năm 509.000 đ/chỉ (2.1.2002), đến ngày 31.12.2002 giá bán vàng SJC bốn số 9 đã lên đến 634.000 đ/chỉ, tăng 125.000 đ/chỉ hay 24,6%, mức tăng kỷ lục trong hơn 10 năm qua. Ngày 27.12 giá vàng lên đến mức cao nhất 660.000 đ/chỉ nhưng sau đó giảm nhẹ đến cuối tháng 12.2002. Giá vàng quá cao nên sức mua ở một số nơi giảm thấp, các đơn vị kinh doanh vàng bạc không dám nhập vàng, ngay các đầu mối nhập lậu cũng giảm bớt tầm hoạt động, vì lo sợ mức giá sắp tới có thể sụt giảm. Giá vàng thế giới (Hong Kong) tăng từ 278 USD/troy ounce lên 348 USD/troy ounce, tăng 70 USD/troy ounce hay 25,1%.

Trong khi đó giá USD chỉ tăng từ 15.085 đ/USD lên 15.406 đ/USD, tăng 321 đ/USD hay 2,1%. Đây là năm tỉ giá USD/VND tăng thấp nhất trong 5 năm qua.

Giá lương thực phẩm nhích lên dần

Giá lương thực thực phẩm năm 2002 tăng khá: 5,7% đã góp phần kéo giá chung lên (mặt hàng chiếm tới 47,66% tổng giá trị hàng hoá và dịch vụ tiêu dùng). Điều này cũng làm cho giá hàng phi lương thực thực phẩm tăng lên

do sức mua của nông dân tăng theo. Thị trường này có những sự kiện đáng lưu ý như:

- Giá lúa tăng cao nhất trong vòng 3 năm qua do giá gạo thế giới liên tục tăng. Nông dân ĐBSCL có thể tăng thu nhập thêm khoảng 4.000 tỉ đồng trong năm 2002 với sản lượng lúa trên 10 triệu tấn.

- Giá mía nguyên liệu tăng cao và đạt mức giá cao nhất trong vòng 10 năm trở lại đây: 380-400 đ/kg (trước đây giá mía chỉ khoảng 60 đ/kg). Trong khi đó giá đường giảm do phải cạnh tranh với đường nhập lậu giá thấp.

Thị trường xe máy bất ổn

Từ tháng 5 đến cuối năm, thị trường xi măng nóng lên dần. Xi măng sản xuất đến đâu bán hết đến đó. Thậm chí có lúc các nhà máy không đáp ứng kịp nhu cầu tiêu dùng làm cho thị trường tưởng như sắp sửa lên cơn sốt như mấy năm về trước khiến nhiều người phải mua xi măng dự trữ, do đó càng làm thị trường không ổn định. Năm 2002, thị trường Việt Nam tiêu thụ khoảng 19,5-20 triệu tấn xi măng, tăng khoảng 20% so với năm trước. Tương tự, tình hình tiêu thụ thép cũng rất khả quan. Số lượng thép sản xuất và nhập khẩu cung cấp cho thị trường trong năm 2002 đã lên đến mức kỷ lục, khoảng 5,2 triệu tấn. Các nhà máy không còn hiện tượng tồn kho nhiều như những năm trước.

Nổi bật nhất trong năm 2002 là tình trạng rối ren của thị trường xe máy. Bắt đầu từ giữa tháng 9.2002 hãng Honda Việt Nam thông báo sẽ ngừng sản xuất vì Nhà nước hạn chế việc nhập khẩu linh kiện xe máy. Điều này đã gây ảnh hưởng trực tiếp tới thị trường xe máy. Người tiêu dùng lại đổ xô đi mua đã đẩy giá xe lên cao, nhất là loại xe Wave Alpha, mặt hàng từ lúc xuất hiện (đầu năm 2002) đến nay luôn luôn phải đăng ký và sắp hàng chờ đợi trong khi giá bán bên ngoài cao hơn giá chính thức 2-3 triệu, thậm chí có lúc mức chênh lệch lên đến 4-5 triệu vào thời điểm xảy ra cơn sốt. Thị trường xe máy vào những tháng cuối năm ngày một sôi động khi có tin Nhà

nước sắp áp dụng biện pháp hạn chế đăng ký xe máy và tăng lệ phí trước bạ lên cao.

Trong khi đó, thị trường hàng điện tử lâm vào cảnh chợ chiều vào những tháng cuối năm. Nguyên nhân là do người tiêu dùng có tâm lý chờ đợi đầu năm 2003 có thể mua hàng giá rẻ hơn do thuế nhập khẩu các mặt hàng này sẽ giảm mạnh. Theo lộ trình cam kết tham gia AFTA, từ năm 2003 VN sẽ cắt giảm thuế suất nhập khẩu nhiều mặt hàng điện tử dần xuống còn 20% và tiếp tục giảm còn 0-5% vào 2006.

Dự báo năm 2003

Theo các nhà phân tích thị trường, giá cả năm 2003 có khả năng tăng cao hơn năm 2002, đạt mức 5% do những nguyên nhân sau:

- Kinh tế thế giới đang trên đà hồi phục và tăng trưởng. Điều này sẽ làm giá hàng hoá giảm nhưng giá vật tư nguyên liệu tăng. Tuy nhiên, thị trường thế giới cũng còn tiềm ẩn nhiều yếu tố bất ổn trước nguy cơ chiến tranh xảy ra ở Iraq, tình hình căng thẳng ở Trung Đông, Bắc Triều Tiên và hoạt động của các nhóm khủng bố trên toàn cầu.

- Từ năm 2003, VN bắt đầu giảm thuế 750 mặt hàng theo cam kết thực hiện chương trình CEPT của AFTA. Nhu cầu nhập khẩu có thể tăng mạnh và sẽ tác động mạnh đến giá cả hàng hoá tiêu dùng trong nước.

- Giá xe máy và vật liệu xây dựng vẫn trong chiều hướng đi lên do nhu cầu tăng mạnh và cung không đáp ứng kịp. Thị trường nhà đất cũng có thể sôi động trở lại do chính sách tăng giá đền bù giải toả và những chính sách mới, thông thoáng hơn của Nhà nước.

- Giá điện tăng, giá thép và xăng dầu trên thế giới có thể tăng sẽ ảnh hưởng nhiều đến sản xuất và thị trường hàng hoá dịch vụ trong nước.

- Sức mua của người dân sẽ tiếp tục tăng do Nhà nước nâng lương tối thiểu trong năm 2003 và thu nhập của nông dân tăng do giá hàng nông sản thực phẩm đang nhích dần lên ■